

شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر توسعه ولتکها در ایران (عوامل اجتماعی-فرهنگی و سیاسی-اقتصادی)

مهدی صفدری^۱، ارسلان رئیسی^۲، مهلا فیروز جهانتیغی^۳

a: (دانشیار، گروه مدیریت، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان)

b: (کارشناس ارشد، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه س و ب، زاهدان)

c: (کارشناس ارشد، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه س و ب، زاهدان)

نویسنده مسئول: ارسلان رئیسی (۰۹۱۵۸۴۹۴۲۷۵ و arsalan2330@gmail.com)

چکیده: ظهور فناوری‌ها و نفوذ فضای کسب و کار الکترونیک در جامعه امروزه در حال تحولی شگرف در دنیای مالی است که در سالهای آینده خدمات و محصولات گوناگونی را ارائه خواهد کرد. بازارهای مالی همیشه یکی از بخش‌های مهم اقتصادی بوده و با دگرگونی سایر بخش‌ها نیازهای فعالین این بخش نیز دچار تحول می‌شوند. در این پژوهش نیز ضمن توجه به فناوری مالی به قسمتی خاص از آن معطوف شده و در پی توجه به رفع نیازهای عناصر بازار سرمایه پرداخته شد و عوامل موثر بر موفقیت و رشد ولتکها را با استفاده از نظر نخبگان و متخصصان این حوزه با تکنیک مصاحبه شناسایی و سپس عوامل مذکور را در فضایی فازی با استفاده از تکنیک AHP فازی اولویت بندی کردیم که نتایج حاصله نشان می‌دهد از عوامل فرهنگی-اجتماعی فرهنگ کار تیمی و تخصص و خلاقیت بیشترین تاثیر را در توسعه ولتکها دارد و همچنین از عوامل سیاسی-اقتصادی نیز امنیت و حریم خصوصی، ثبات اقتصادی و سیاسی نیز مهمترین عوامل جهت توسعه ولتکها هستند.

واژگان کلیدی: ولتک؛ فین تک؛ اولویت بندی؛ AHP.

مقدمه

در دنیای الکترونیکی امروز کمتر کسی است که از اینترنت استفاده نکند و همانطور که چارچوب‌های بازاریابی سنتی در بازارهای مصرفی شکسته شده است؛ محیط بازار خدمات نیز متحول گشته و امروزه ارائه خدمات بوسیله اینترنت مزیتی رقابتی برای رقبای فعال در این حیطه محسوب می‌شود. می‌توان ادعا کرد که در عصر حاضر استفاده نکردن از فناوری و تکنولوژی به منزله شکست قطعی کسب و کارها است. نفوذ تکنولوژی در دل کسب و کارها تا آنجا فرورفته است که بازارهای مالی را نیز تحت تاثیر قرار داده است و در واقع پایه‌های توسعه اقتصادی در عصر حاضر نوآوری، علم و خلاقیت است. در بازارهای مالی چنانچه از فناوری استفاده نشود رشد و حتی بقای آن کسب و کار نیز تحت تاثیر قرار می‌گیرد (زینکا، ۲۰۲۰). استارت‌آپ‌ها که ایده‌هایی خلاقانه، ریسک پذیر و مبتنی بر نوآوری هستند با ارائه خدمت یا محصولی مدرن در توسعه اقتصادی کشورها سهم بسزایی دارند. فین تک‌ها که استارت‌آپ‌های موجود در بازارهای مالی را گویند که با خلاقیت و ارائه خدمات مالی به روزتر شرکت‌های سنتی را به چالش می‌کشند. از جمله دستاوردهای این استارت‌آپ‌ها می‌توان به شفافیت اطلاعات، قانونمندی مدیریت مالی و همچنین هماهنگی مالی اشاره کرد (شنگ، ۲۰۲۰). همچنین سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در این کسب و کارها که قدمت آنها زیاد نیست نشان دهنده اهمیت آنهاست که سرمایه‌گذاران به آنان توجه ویژه‌ای دارند به طوریکه از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۸ سرمایه‌گذاری‌ها در فین تک بصورت چشمگیری افزایش یافته است بطوریکه در سال ۲۰۱۴ میزان سرمایه‌گذاری‌ها ۱۶۰۰ میلیون دلار بوده و در سال ۲۰۱۸ به میزان ۳۳۹۲ میلیون دلار افزایش یافته است که در این مدت رشدی بیش از دوبرابر را نشان می‌دهد. همچنین میزان سرمایه‌گذاری در ابتدای ۲۰۱۹ به میزان ۱۱٫۸ میلیارد دلار رسیده است که از این بین بهترین مکان سرمایه‌گذاری که از جذابیت زیادی برخوردار بوده ایالات متحده امریکا است (Accenture، ۲۰۱۹).

در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران هم در نتیجه فراگیر شدن اینترنت و ضریب نفوذ بالای اینترنت نیازهای جدیدی در مشتریان ایجاد کرد که جواب دادن به آن نیازها مستلزم استفاده از خلاقیت و نوآوری است. با توجه به آمار و اطلاعات ضریب نفوذ اینترنت در سال ۱۳۸۷، ۱۱٫۱ و در سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۵۹٫۱ است که این آمار نشان دهنده فراگیر شدن اینترنت و کاربرد آن در جامعه است. همچنین شایان توجه است که جوانی جمعیت و تعداد بالای فارغ التحصیلان رشته‌های مالی به استفاده از فناوری‌های مالی در جامعه افزوده است و همزمان با افزایش نفوذ اینترنت در جامعه و تعداد

^۱ Wealth tech
^۲ Fin tech
^۳ zinconc
^۴ sheng

بالای فارغ التحصیلان حوزه مالی سرعت و میزان استفاده از فناوری به خصوص در بخش مالی افزایش یافته است که از مهمترین این فناوری ها می توان به طراحی سامانه های پرداخت آنلاین برای مشتریان و خدمات مربوط به نقل و انتقال وجه اشاره کرد (شیخ علیشاهی، ۱۳۹۶). همانطور که ذکر شد در کشور ایران بیشترین فناوری های مالی در حوزه بازار پول بوده و کمتر به سایر بخش ها توجه شده است. بانک ها بازیگر اصلی بازار پول هستند با ایجاد درگاه های آنلاین پرداخت و نقل وجه در واقع اصلی ترین سرمایه گذاران داخلی در فین تک هستند.

امروزه در کشور ایران استفاده از فین تک در بازار پول رشد مناسبی داشته و می توان گفت نیازهای جامعه فعلی را تا حدودی برطرف کرده است و استفاده کنندگان از این فناوری ها هر روز افزایش می یابند. همچنین در صنعت بیمه و بازار بیمه نیز استفاده از فین تکها رواج یافته و از طریق نوآوری هایی از قبیل بیمه بی خطر و خرید آنی بیمه نامه به مسیر خود ادامه می دهد. فناوری در حوزه بیمه که به اینشورتک^۱ پیدایافته است در واقع از ترکیب دو واژه فناوری و بیمه بدست آمده است. اینشورتک شاخه ای از فین تک است که قابلیت متحول کردن صنعت بیمه را دارد (براون و شریبر، ۲۰۱۷).

و اما یکی از بزرگترین و جذابترین بازارهای مالی، بازار سرمایه است که فناوری به این بازار نیز رسوخ پیدا کرده و فناوری های بازار سرمایه که به ولت تکها معروف هستند جز نیازهای سرمایه گذاران و فعالین این بازار هستند. در واقع مشاورهای نادرست جهت سرمایه گذاری و همچنین وجود مشکلات عمده در بخش های تامین مالی و سایر بخش های بازار سرمایه نیاز به استفاده درست از فناوری در جهت رفع این مشکلات را ضروری کرده است. همچنین توجه بیش از پیش سرمایه گذاران به بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار در ایران در سال های اخیر باعث افزایش چشمگیر میزان سرمایه گذاری در این بازار شده است. آمار نشان می دهد که تعداد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار در سال ۱۳۶۸ از ۵۴ شرکت به تعداد ۴۱۶ شرکت در سال ۱۳۸۵ رسیده است و این نشان دهنده جذابیت بازار سرمایه برای شرکتها جهت تامین مالی است. همچنین شایان توجه است که میزان سرمایه گذاری طی این سالها نیز از ۱۱۱۴۰ میلیون ریال به ۵۵۶۴۴۲۰۶ میلیون ریال افزایش یافته است (سالنامه آماری). که بیانگر ورود روزافزون سرمایه به این بخش از اقتصاد است. با وجود افزایش روزافزون عناصر بازار سرمایه و همچنین استفاده بیش از پیش این عناصر از فضای اینترنت نیاز به ایجاد نوآوری و خلاقیت در امور سرمایه گذاری و تامین مالی محسوس است. در جهان امروزه با استفاده از هوش مصنوعی به سرمایه گذاران این امکان را فراهم آوردند تا قبل از سرمایه گذاری و انجام معامله مشاوره های درست و ارزان را دریافت کند و با توجه به آن تصمیم گیری نماید. بنابراین اهمیت موضوع چه از لحاظ کاربردی و چه از منظر پژوهشی بر کسی پوشیده نیست.

در این پژوهش نیز کوشیده شده است که به دو سوال اصلی زیر پاسخ دهیم:

۱- چه عواملی جهت موفقیت ولت تکها در ایران وجود دارد؟

۲- اولویت بندی این عوامل به ترتیب اهمیت چگونه است؟

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

فین تک ها که استارت آپ های بازارهای مالی هستند در واقع فناوری و نوآوری در تمام بازارهای مالی را شامل می شوند در ادامه با انواع بازارهای مالی آشنا می شویم و سپس به فناوری در نوع خاصی از بازار مالی معطوف می شویم که در ایران کمتر به آن توجه شده است.

بازار سرمایه

بازار سرمایه مکانیسمی برای معامله اوراق مالکیت و بدهی است. بازار سرمایه ارتباط دهنده بین تأمین کنندگان سرمایه مثل سرمایه گذاران حقیقی (خرد) و سرمایه گذاران حقوقی (نهادی) و متقاضیان سرمایه مثل شرکت ها، دولت یا اشخاص، است. بازار سرمایه رکنی اساسی برای اقتصاد است، زیرا سرمایه برای امر تولید جزئی ضروری است. بازار سرمایه شامل بازار اولیه، بازار ثانویه و بازار اوراق مشارکت می شود. بازار سرمایه نوعی از بازار است که معامله ابزارهای مالی را تسهیل می کند. دو دسته از ابزارهای مالی وجود دارد که سرمایه در آنها دخالت دارد. اوراق مالکیت که عموماً با عنوان سهام؛ و اوراق بدهی که اغلب با نام اوراق مشارکت (قرضه) شناخته می شود. بازار سرمایه محلی برای انتشار و فروش سهام و اوراق مشارکت برای زمانهایی عموماً بیشتر از یک سال است. (نیک بین اردبیلی، ۱۳۹۵) در ادامه مباحث می خواهیم بررسی کنیم که بازار سرمایه چه بخش ها و قسمت هایی دارد و انواع آن را بیان خواهیم کرد.

انواع بازار سرمایه

الف-بازار تخصیص سرمایه: در این بازار وجوهی که از طرف سرمایه‌گذاران وارد بازار می‌شود به استفاده‌کنندگان از آن تخصیص داده می‌شود.

ب-بازار مالی اوراق بهادار: در این بازار اوراقی که توسط تهیه‌کنندگان سرمایه خریداری شده است به خریداران جدید فروخته می‌شود در واقع انتقال مالکیت اوراق بهادار اتفاق می‌افتد.

ج-بازار اطلاعات مالی: در این بازار اطلاعات مالی بین استفاده‌کنندگان و تهیه‌کنندگان آن مبادله می‌شود.

فین تک (فناوری مالی)

فین تک نوآوری مالی است که باعث ایجاد مدل‌های تجاری جدید، کاربردها و محصولات و خدمات مالی جدید می‌شود. می‌توان گفت استارت‌آپ‌هایی که خدمات و محصولات مالی را با چاشنی نوآوری ترکیب می‌کنند را فین تک گویند (Maierr 2016).

فین تک‌ها به بخش‌های مختلفی تقسیم می‌شوند که از جمله آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ناورهای تطابق مقررات (RegTech): همه نظام‌های مالی، مقرراتی دارند. استارت‌آپ‌های فعال در این حوزه سعی می‌کنند تا انواع تخلفات مالی و نقض قوانین را شناسایی و نظام سالم مالی را نوید دهند.
- فناوری‌های پرداختی (PayTech): سرعت و صحت پرداخت‌های ریز و درشت، ارمان استارت‌آپ‌های این حوزه است.
- فناوری‌های بانکی (BankTech): استارت‌آپ‌هایی که به بانک‌ها کمک می‌کنند تا نیاز به مواجهه کمتری با مشتریان بانک و نیازهای متنوع آنها داشته باشند در این دسته، قرار خواهند گرفت. تنوع‌بخشی به خدمات بانک‌ها منطبق با نیازهای مشتریان و افزایش رضایت مشتری، ارزش پیشنهادی این استارت‌آپ‌ها است.
- فناوری‌های مدیریت ثروت (WealthTech): اگر استارت‌آپی سعی کند تا سرمایه‌های مردمی را در جریان خلق ثروت در بازارهای تولید، سرمایه و مالی قرار دهد، در این دسته مشغول به فعالیت است.
- فناوری‌های قرض و وام (LendTech): استارت‌آپ‌هایی که با هدف دسترسی مردم به وام‌های ارزان تر و ایجاد اعتماد بین افراد برای قرض دادن ایجاد می‌شوند، بازارهای جدیدی را ایجاد و توسعه می‌دهند.
- حواله جات ارزی (Remittance): امروزه بسیاری از بازرگانان و گردشگران ایرانی و خارجی برای تبادل ارزی با چالش‌هایی روبرو هستند. استارت‌آپ‌هایی که بتوانند با رعایت سیاست‌های ارزی کشور، زمینه‌ساز تبادل یا تهاتر ارزی شوند، می‌توانند به این بخش از نیاز بازار، پاسخ دهند.
- بلاکچین (Blockchain): یکی از فناوری‌های انقلابی که می‌تواند اعتماد بین فردی و بانکی را افزایش دهد و مدل‌های جدیدی را خلق کند، بلاکچین است. استارت‌آپ‌های این حوزه تلاش می‌کنند تا روابط بین فردی، شرکتی و بانکی را بازتعریف کنند.

فناوری مالی در بازار سرمایه (ولت تک)

ولت تک از دو کلمه‌ی wealth به معنای سرمایه، و tech به معنای تکنولوژی تشکیل شده است و زیرمجموعه‌ای از فین تک است. همان طور که فین تک، امور مالی را با تکنولوژی ترکیب می‌کند تا راه و روش ما را در سازمان‌دهی، خرج کردن و دریافت پول متحول کند، ولت تک نیز سرمایه را با تکنولوژی ترکیب می‌کند تا روش‌های مدیریت سرمایه و سرمایه‌گذاری را بهبود بخشد. با توجه به داده‌های آماری وبسایت FinTech Global، ولت تک یکی از داغ‌ترین بازارها در حوزه‌ی فین تک است. این بازار از سال ۲۰۱۴ رشد چشم‌گیر خود را آغاز نمود و تا سال ۲۰۱۸ حجم سرمایه‌گذاری در آن بیش از پنج برابر افزایش یافت. این روند ادامه یافت و در سه ماهه‌ی اول ۲۰۱۹ حجم سرمایه‌گذاری در آن به ۲,۵ میلیارد دلار، یعنی بیش از نصف کل سرمایه‌گذاری سال قبل رسید.

عوامل مختلف و گوناگونی بر توسعه فین تک‌ها اثر می‌گذارند که از جمله آن‌ها می‌توان به عوامل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی مختلفی همانند نیروی انسانی متخصص، سیاست‌های دولت، قوانین و مقررات، میزان سرمایه‌گذاری روی ایده‌ها و قوانین مالیاتی اشاره کرد. همچنین شایان ذکر است که این موارد همانند شمشیری دولبه می‌توانند هم باعث رشد و توسعه فناوری مالی شوند و هم می‌توانند مانع این امر شوند (پارلمان اروپا، ۲۰۱۹).

همچنین در یکی از پژوهش‌های انجام شده در سال ۲۰۱۹ توسط ورس و همکارانش که با هدف بررسی عوامل کلیدی موفقیت استارت‌آپ‌های فین‌تک انجام شد، منتج به شناسایی ۱۵ مورد که ۹ مورد آن کلیدی و ۶ مورد آن نیز مربوط به فین‌تک‌ها بود؛ شد (ورس و همکاران، ۲۰۱۹).

پیشینه پژوهش

در زمینه توسعه فناوری مالی در دنیا پژوهش‌های زیادی انجام شده است که در زیر به برخی از این تحقیقات اشاره می‌شود:

در سال ۲۰۱۶ توتیس^۸ در مطالعه خود با هدف شناسایی عوامل و موانع همکاری موثر استارت‌آپ‌های فین‌تک با بانکها در آفریقای جنوبی و با کمک تحلیل مصاحبه با مدیران اجرایی بانک‌ها و کارآفرینان استارت‌آپ‌های فین‌تک انجام شد. نشان می‌دهد عواملی همانند ویژگی‌های شخصی کارآفرینان، ریسک‌پذیری، شبکه‌سازی، تاثیر کاهش هزینه‌ها، تاثیر کارایی، تاثیر بهره‌وری، تاثیر جایگزینی به عنوان عوامل توانمند ساز و موانعی مانند کمبود سرمایه، عدم تجربه موسسان، نبودن نیروی متخصص کافی خارج از مرکز اصلی کار در همکاری‌ها با بانک‌ها موثر می‌باشد. در سال ۲۰۱۷ سال و همکاران در یک پژوهش به معرفی فرصت‌ها و مزایای شرکت‌های فین‌تک در بازارهای نوظهور همانند کنیا، چین، هندوستان مبادرت ورزیده‌اند و بیان می‌کنند نوآوری‌های مالی از قبیل پول همراه در این کشورها که موسسات مالی سنتی در مقابل سرویس‌های جایگزین پول هیچ تعهدی ندارند می‌تواند بسیار موثر واقع شود در این کشورها خدمات فین‌تک کمک‌شایانی در جهت افزایش دسترسی‌ها برای مشتریان با سطح درآمد پایین و همچنین پایین آوردن هزینه برای بانکها داشته است.

در سال ۲۰۱۸ لی و شاین^۹ پنج چالشی که استارت‌آپ‌های فین‌تک و موسسات مالی سنتی در دوره نوآوری مخرب با آن مواجه هستند را بیان می‌کنند این پنج چالش عبارتند از: مدیریت مشتری، یکپارچگی فناوری، قوانین و مقررات، امنیت و حریم خصوصی، مدیریت ریسک.

ژونگینگ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان عوامل مؤثر بر پذیرش خدمات فین‌تک‌ها برای کاربران بانک‌ها و ارائه مدل پذیرش فناوری ضمن مطالعه تأثیر پذیرش فین‌تک بر کاربران خدمات بانک‌ها به ارائه یک مدل پذیرش فناوری نوآورانه پرداخته‌اند همچنین نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان به محبوبیت و مقبولیت اینترنت و ابزارهای هوشمند در بین کاربران، سهولت درک شده، سودمندی و پشتیبانی دولت از نوآوری به عنوان عوامل مثبت و تسهیل‌کننده و ریسک حفظ حریم خصوصی، به عنوان موانع مؤثر بر استفاده بانک‌ها از خدمات فین‌تک‌ها اشاره نموده‌اند.

سرهنگی و همکاران (۱۳۹۵) پژوهشی تحت عنوان رابطه فناوری مالی و بانکها، چگونگی و الزامات انجام داده و نشان داده‌اند که یک سری عوامل بر تعامل میان بانک‌ها و فین‌تک‌ها تأثیرگذار است که میتوان آنها را در سه دسته بانک، محیط و فین‌تک جای داد و زیربخش‌های این سه دسته عبارتند از فناوری، فرهنگ و میزان سرمایه‌گذاری. همچنین نشان داد بانکها روشهای تعاملی مختلفی نظیر سرمایه‌گذاری، مشارکت را در پیش می‌گیرند که هر کدام مزایا و معایب خاصی دارند و فناوری نیز بر پیچیدگی آن نیز می‌افزاید.

محمدی قمی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان سیر پیشرفت فناوری‌های مالی و تأثیر آن بر آینده صنعت بانکداری به بررسی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای یکی از مهمترین شاخه‌های فناوری مالی (تأمین مالی انبوه) پرداخته‌اند و از ساختارها و فرایندها، قوانین و مقررات، تخصص و مهارت نیروی انسانی، بستر ساختارهای نرم‌افزاری و نرم‌افزاری سازمان به عنوان پیش‌نیازهای رابطه بانک‌ها و فناوری‌های نوین مالی یاد کرده و همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان، برگزاری رویدادهای حمایتی از استارت‌آپ‌های مرتبط با حوزه فناوری مالی را به عنوان راهکارهای فراروی بانکها برای ورود به این حوزه و توسعه سهم بازار خود دانسته‌اند.

مرادی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان بررسی فرآیند توسعه استارت‌آپ‌های فین‌تک در ایران؛ با تأکید بر عوامل و موانع پیش رو به بررسی راهها و موانع توسعه فناوری مالی در ایران پرداختند و نتیجه گرفتند که مهمترین موانع توسعه فین‌تک‌ها در ایران عبارت‌اند از: چالش‌های قانون‌گذاری و عدم وجود استراتژی شفاف موسسات پولی جهت همکاری.

روش تحقیق

Vers et al ^۸
 Thwait ^۹
 Lee & shin ^{۱۰}
 Zhongqing et al ^{۱۱}

پژوهش حاضر از حیث روش یک تحقیق اکتشافی و از حیث هدف یک تحقیق کاربردی است. در این پژوهش ابتدا مطالعات کتابخانه‌ای در حیطه موضوع جهت آشنایی و تسلط کامل بر موضوع مطالعه انجام می‌شود و سپس با تکنیک مصاحبه با ۶ نفر از نخبگان این عرصه، عوامل موثر بر توسعه ولت‌تک‌ها در چارچوب فرهنگی-اجتماعی و سیاسی-اقتصادی شناسایی شده و سپس با نظر همین خبرگان و با استفاده از تکنیک AHP در محیطی فازی این عوامل را به صورت درون گروهی اولویت‌بندی کرده و مهمترین عوامل فرهنگی-اجتماعی و همچنین مهمترین عوامل سیاسی-اقتصادی به ترتیب اولویت تعیین می‌شوند.

یافته‌های پژوهش

مشخصات مصاحبه کنندگان به شرح ذیل است:

جدول ۱-۱ مشخصات مصاحبه شونده‌ها

ردیف	مدرك تحصیلی
نفر اول	دکتری مدیریت مالی
نفر دوم	دکتری مدیریت بازاریابی
نفر سوم	دکتری مدیریت کارآفرینی
نفر چهارم	دکتری اقتصاد
نفر پنجم	کارشناسی ارشد بازاریابی
نفر ششم	کارشناسی ارشد مدیریت تجارت الکترونیک

عوامل شناسایی شده در مصاحبه با نخبگان به شرح ذیل است:

جدول ۱-۲ (یافته‌های پژوهش)

عوامل فرهنگی-اجتماعی	عوامل سیاسی-اقتصادی
سطح دانش مالی جامعه	قوانین و مقررات بازار سرمایه
تکنولوژی	ثبات سیاسی
اعتماد به تکنولوژی	ثبات اقتصادی
نیروی متخصص و خلاق	امنیت و حریم خصوصی
فرهنگ کار تیمی	رشد و گسترش بازار سرمایه
درجه ریسک‌پذیری سرمایه‌گذاران	قوانین مالیاتی

اولویت بندی عوامل فرهنگی-اجتماعی به شرح ذیل بدست آمد:

جدول ۱-۳ (یافته‌های پژوهش)

رتبه	نام معیار	وزن معیار
۵	دانش مالی جامعه	۰,۱۶۲
۳	تکنولوژی	۰,۱۷۱
۴	اعتماد	۰,۱۶۵
۲	نیروی متخصص و خلاق	۰,۱۷۴
۱	فرهنگ کار تیمی	۰,۱۸۲
۶	درجه ریسک پذیری	۰,۱۴۶

همان طور که از جدول بالا مشخص است بر اساس هدف، فرهنگ کار تیمی رتبه یک را به خود اختصاص داده است. رتبه های بعدی به ترتیب به نیروی متخصص و خلاق، تکنولوژی، اعتماد، دانش مالی جامعه و درجه ریسک پذیری تعلق می‌گیرد.

اولویت بندی عوامل سیاسی-اقتصادی به شرح ذیل بدست آمد:

جدول ۴-۱ (یافته‌های پژوهش)

رتبه	نام معیار	وزن معیار
۴	قوانین بازار سرمایه	۰,۱۷۴
۳	ثبات سیاسی	۰,۱۷۹
۲	ثبات اقتصادی	۰,۱۸۵
۱	امنیت و حریم خصوصی	۰,۱۹۵
۵	رشد بازار سرمایه	۰,۱۶۵
۶	قوانین مالیاتی	۰,۱۰۱

همان طور که از جدول بالا مشخص است بر اساس هدف، امنیت و حریم خصوصی رتبه یک را به خود اختصاص داده است. رتبه های بعدی به ترتیب به ثبات اقتصادی، ثبات سیاسی، قوانین بازار سرمایه، رشد بازار سرمایه و قوانین مالیاتی تعلق می گیرد.

نتیجه گیری

نتایج حاصله نشان دهنده اهمیت میزان کار تیمی در جهت توسعه ولت‌تک‌ها و همچنین ارزشمند بودن خلاقیت و تخصص را بیان می‌دارد که در کشور ما با توجه به ازدیاد فارغ‌التحصیلان رشته‌های مالی به نظر تخصص کافی موجود است و باید فرهنگ کار تیمی تقویت شود تا خلاقیت‌های چند نفر به صورت یک خلاقیت قدرتمند نمایان شده و باعث توسعه استارت‌آپ‌های ولت‌تک شود. همچنین در بحث عوامل سیاسی-اقتصادی نیز باید حریم خصوصی و امنیت استفاده کنندگان از این استارت‌آپ‌ها تا حد معقول تضمین شود تا اعتماد به این فناوری‌ها بین آحاد جامعه گسترش یافته و اعتماد عمومی شکل گیرد. در این تحقیق نیز محدودیت‌هایی از قبیل در دسترس نبودن تعداد بیشتر متخصصان و نخبگان این حوزه، محدود بودن تحقیقات علمی در حوزه ولت‌تک و همچنین تعداد بسیار محدود استارت‌آپ‌های ولت‌تکی در کشور روبه‌رو بودیم اما کوشش شد تا عوامل موثر بر توسعه این کسب‌وکارها بصورت جامع ارائه شود. همچنین به مسولین بازار سرمایه توصیه می‌شود که از طریق برگزاری ورکشاپ در این حوزه روحیه‌ی تعاون و کار تیمی را در متخصصین علاقه‌مند در این حیطه را تقویت کنند. همچنین در ایجاد فیلترهایی ملموس و قابل درک با شفافیت اطلاعاتی اعتماد جامعه مبنی بر ایمن بودن این کسب‌وکارها را بهبود بخشند. قابل ذکر است که به پژوهندگان علاقه‌مند در این حوزه پیشنهاد می‌شود که همین موضوع را از سایر عوامل نیز بررسی و عواملی غیر از عوامل فرهنگی-اجتماعی و سیاسی-اقتصادی را بررسی کرده و در سطح وسیع تری از نمونه و جامعه آماری انجام دهند و نتایج خود را با نتایج تحقیق حاضر قیاس کنند. پیشنهاد می‌شود تحقیقی تحت عنوان مدل توسعه ولت‌تک‌ها تهیه و در اختیار فعالین این حوزه قرار گیرد.

منابع

- Lee, I., & Shin, Y. J. (2018). "Fintech: Ecosystem, Business Models, Investment Decisions, and Challenges". Business Horizons, 61(1): 35-64
- European Parliament (2019). Fintech (Financial Technology) and the European Union.
- Saal, Matthew; Starnes, Susan K.; Rehmann, Thomas (2017). "Digital financial services: challenges and opportunities for emerging market banks (English)". EMCompass; no. 42. Washington, Bank Group.
- Anshari, M., Almunawar, M. N. and Masri, M. (2019). "An Overview of Financial Technology in Indonesia". In Financial Technology and Disruptive Innovation in ASEAN. IGI Global, PP. 216-224.
- Arner, D. W., Barberis, J. and Buckley, R. P. (2016). "FinTech, RegTech, and the reconceptualization of financial regulation". Northwestern Journal of International Law & Business, 37(3), p. 371.
- Buchak, G., Matvos, G., Piskorski, T. and Seru, A. (2018). "Fintech, regulatory arbitrage, and the rise of shadow banks". Journal of Financial Economics, 130(3), pp. 453-483.
- Carmen, L. (2017). "Nurturing a FinTech ecosystem: The case of a youth microloan startup in China". International Journal of Information Management, 37(2), pp. 92-97.

Thwaits, C.R. (2016). "Unicorns and Fortresses: The Barriers and Enablers to Effective Fintech Start-up Collaboration with South African Banks". Gordon Institute of Business Science, University of Pretoria

شیخ علیشاهی، محمد. ۱۳۹۶، "تحولات حوزه فین تک و آثار آن بر اقتصاد ایران"، تحولات جهانی صنعت، معدن تجارت، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، مرداد ۹۶، شماره ۵۰، صص ۳

محمدی قمی سیده سحر، حکمت سیاوش، اسالمی زهرا. ۱۳۹۵، تحلیل استراتژیک سیر پیشرفت فناوریهای مالی و تأثیر آن بر آینده صنعت بانکداری، فصلنامه علمی پژوهشی روند، سال بیست و سوم، شماره ۷۳، بهار، صص ۹۱-۱۲۲.

سرهنگی، رحیم و صفری مقدم، امیر و عابدزاده، عابد و لطیفی، زهرا. ۱۳۹۵، رابطه فناوری مالی و بانکها چگونگی و الزامات، ششمین همایش ملی بانکداری الکترونیک و نظامهای پرداخت.

شفق، احد و دزفولی نژاد، لیلال. ۱۳۹۶، فرصتها و تهدیدهای فین تک برای سیستم بانکی ایران، فصلنامه مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری، دوره ۳ شماره ۲/۱ تابستان، صص ۲۰۲-۲۱۰.

دیواندری، علی؛ باقری، تینا؛ (۱۳۹۱). "مقایسه تطبیقی سطح نوآوری صنعت بانکداری ایران با کشورهای منطقه منا". فصلنامه توسعه کارآفرینی، ۱۶۴-۱۴۵.